

KRAJOWA SZKOŁA SĄDOWNICTWA I PROKURATURY

Kraków, 12 marca 2021 r.

OAS – II.420.2.2021

Dot. praktyk aplikantów 1 rocznika aplikacji uzupełniającej sędziowskiej po XVI zjeździe

Do
Patronów praktyk
oraz Patronów koordynatorów
aplikantów aplikacji sędziowskiej

W oparciu o § 2 i § 9 zarządzenia Dyrektora Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury w Krakowie Nr 132/2019 z dnia 15 marca 2019 roku w sprawie szczegółowych zasad odbywania praktyk przez aplikantów aplikacji sędziowskiej i prokuratorskiej uprzejmie przedstawiam szczegółowy zakres tematyczny, który winien być przedmiotem praktyk aplikantów aplikacji sędziowskiej odbywanych od **12-23 kwietnia 2021 r.**, po zjeździe, który odbędzie się **10-11 kwietnia 2021 r.**

Założeniem praktyki co do zasady jest zaznajomienie aplikantów z czynnościami i metodyką pracy sędziego oraz doskonalenie umiejętności wykorzystania wiedzy teoretycznej i znajomości orzecznictwa. Praktyka winna utrwalać wiedzę zdobytą podczas poprzedzających ją zajęć seminaryjnych w ramach zjazdu.

Zgodnie z programem aplikacji sędziowskiej po XVI zjeździe aplikanci mają odbyć 2 dni praktyki w wydziałach cywilnych zajmujących się sprawami procesowymi sądów rejonowych.

Z uwagi na zakres tematyczny XVI zjazdu tj. „Postępowanie przed sądem pierwszej instancji. Postępowanie dowodowe”, patron praktyki oraz patron koordynator przy pracy z aplikantami powinni szczególną uwagę poświęcić podstawowym zagadnieniom prawa materialnego, takim jak:

- elementy istotne umowy i skutek ich braku;

- umowa sprzedaży (elementy istotne umowy sprzedaży, sprzedaż konsumencka, sprzedaż na odległość, szczególne rodzaje sprzedaży, rękojmia za wady, uprawnienia kupującego, gwarancja przy sprzedaży, zbieg uprawnień z rękojmiami za wady i gwarancji, roszczenia sprzedawcy);
- umowa ubezpieczenia (ubezpieczenia majątkowe – przedmiot ubezpieczenia, zasady odpowiedzialności ubezpieczyciela, ubezpieczenia obowiązkowe – OC posiadaczy pojazdów, OC rolników, regres ubezpieczyciela, ubezpieczenia osobowe – tzw. polisolokaty i klauzule abuzywne, osoby uposażone);
- umowy z udziałem konsumentów (pojęcie konsumenta, ochrona konsumenta, uprawnienia konsumenta z tytułu rękojmi, kredyt konsumencki, ochrona konsumentów w prawie unijnym, prawidłowa kwalifikacja umów);
- klauzule abuzywne, skutki stwierdzenia abuzywności klauzuli dla dalszego funkcjonowania umowy;
- umowa pożyczki (elementy istotne umowy, pożyczka a użyczenie);
- potrącenie (przesłanki potrącenia, wierzytelności przedawnione, wyłączenie potrącenia);
- roszczenia wynikające z ustawy o imprezach turystycznych i powiązanych usługach turystycznych np. odpowiedzialność organizatora turystyki za tzw. zmarnowany urlop.

Nadto patron praktyki powinien przy pracy z aplikantami poświęcić uwagę zagadnieniom prawa procesowego, takim jak:

- domniemania faktyczne;
- domniemania prawne;
- rozkład ciężaru dowodowego, przerzucenie ciężaru dowodu;
- wiadomości specjalne, dowód z opinii biegłego, instytutu;
- decyzje co do zakresu i potrzeby prowadzenia postępowania dowodowego (decyzje procesowe na podstawie art. 205¹ – 205¹² k.p.c., art. 208 k.p.c., art. 227 k.p.c., art. 235² k.p.c. i art. 236 k.p.c.), rola i zakres inicjatywy dowodowej sądu z urzędu w różnych typach postępowań;
- plan rozprawy 205⁹- 205¹² k.p.c.;
- zarzut potrącenia (oświadczenie o potrąceniu, a procesowy zarzut potrącenia, potrącenie przez pełnomocnika);

- zarzut przedawnienia (skuteczność zrzeczenia się zarzutu potrącenia, przedawnienie roszczeń przysługujących przeciwko konsumentowi, zawieszenie i przerwanie biegu przedawnienia);
- kierowanie przebiegiem posiedzenia, stosowanie kar porządkowych oraz regulacji przewidzianej w przepisie art. 226² k.p.c.

W trakcie praktyki należy zapoznawać aplikantów ze sprawami, w których roszczenia wynikają z umów, ze szczególnym uwzględnieniem umów: sprzedaży, ubezpieczenia, pożyczki, użyczenia, umów z udziałem konsumentów oraz z gwarancji i rękojmi. W zakresie wyżej wymienionych kategorii spraw należy dążyć do nabycia przez aplikantów praktycznych umiejętności:

- prawidłowego kwalifikowania w/w typów umów, stanowiących podstawę żądania w sprawie na podstawie elementów przedmiotowo istotnych;
- prowadzenia postępowań sądowych z udziałem stron o różnym potencjale (słabszego konsumenta i silniejszego przedsiębiorcy);
- ustalania abuzywności konkretnych postanowień umów i skutków, jakie niesie to dla konkretnego stosunku obligacyjnego;
- właściwego stosowania tzw. unijnego prawa konsumenckiego w połączeniu z regulacjami prawa krajowego (dyrektywy dotyczące ochrony konsumentów), w szczególności w przypadku kolizji między tymi systemami;
- oceny przesłanek (na podstawie materiału dowodowego sprawy) dokonania potrącenia i skuteczności zarzutu potrącenia.

W zakresie zagadnień procesowych aplikanci w trakcie praktyki powinni być przede wszystkim angażowani w czynności zmierzające do nabycia umiejętności:

- organizacji postępowania sądowego, w tym posiedzenia przygotowawczego, prawidłowego zaplanowania postępowania dowodowego, tak by ewentualnie dopuszczone dowody dotyczyły faktów spornych oraz istotnych dla rozstrzygnięcia, a ponadto by podejmowane czynności zapewniały realizację zasady koncentracji materiału dowodowego;
- ustalania, którą ze stron obciąża obowiązek dowodowy co do konkretnych faktów spornych w sprawie, zwłaszcza w sytuacji działania domniemania prawnego, faktycznego;

- prawidłowego formułowania postanowień w przedmiocie wniosków dowodowych stron, w szczególności postanowień o dopuszczeniu dowodu (co powinna zawierać sentencja takiego postanowienia);
- oceny, czy ustalenie danego faktu wymaga wiadomości specjalnych, a co za tym idzie czy konieczne jest przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego, instytutu i formułowania postanowień dowodowych w tym zakresie, konieczności ewentualnej zmiany postanowienia dowodowego (np. konieczność zmiany osoby biegłego, zmiany terminu wykonania opinii, itp.);
- podejmowania decyzji co do kosztów postępowania dowodowego;
- prawidłowego procedowania w sprawie, w której dochodzone roszczenie jest przedawnione, ze szczególnym uwzględnieniem przedawnienia roszczenia przysługującego przeciwko konsumentowi;
- przygotowania planu rozprawy, jego zmiany;
- prawidłowego kierowania przebiegiem posiedzenia, w tym posiedzenia przygotowawczego, w sposób zapewniający: właściwe przygotowanie rozprawy, jawność postępowania, utrzymanie powagi sądu i tzw. sprawiedliwość proceduralną;
- prawidłowego kierowania przebiegiem rozprawy, właściwego stosowania kar porządkowych, radzenia sobie na sali rozpraw z tzw. sytuacjami trudnymi emocjonalnie.

Patron praktyki powinien dołożyć szczególnych starań, aby nauczyć aplikantów umiejętności prawidłowego podejmowania decyzji na podstawie art. 208 k.p.c i art. 227 k.p.c. art. 205¹ – 205¹² k.p.c., 227 k.p.c., art. 235² k.p.c. i art. 236 k.p.c. oraz umiejętności podejmowania decyzji co do potrzeby i zakresu prowadzenia postępowania dowodowego, jak również umiejętności zmiany uprzednio podjętych decyzji procesowych w związku z kolejnymi pismami procesowymi zawierającymi stanowiska stron.

W związku z powyższym zaleca się, aby aplikanci w trakcie praktyki zapoznawali się z konkretnymi sprawami z wyżej wymienionego zakresu, brali udział w rozprawach dotyczących w/w spraw i aby powierzano im jak największą liczbę czynności, które utrwalałyby zdobytą przez nich wiedzę i umiejętności praktyczne, a w szczególności, aby brali czynny udział w przygotowywaniu projektów zarządzeń i orzeczeń sądu w/w dziedzinach wraz z uzasadnieniami.

A zatem koniecznym jest zwrócenie – w czasie praktyki – szczególnej uwagi na nabycie przez aplikantów praktycznej umiejętności w zakresie:

- samodzielnej oceny, które z przytoczonych przez strony okoliczności mają charakter bezsporny, a które mają charakter sporny;
- oceny kwalifikacji prawnej żądania pozwu;
- wydawania zarządzeń w trybie art. 208 k.p.c. i zarządzeń przed wyznaczeniem rozprawy;
- określania zakresu postępowania dowodowego i wydawania stosownych postanowień dowodowych;
- przygotowania posiedzenia przygotowawczego, jego przebiegu, sporządzenia planu rozprawy, zmiany planu rozprawy.

Kierownik Działu Dydaktycznego

dr Mariusz Kucharczyk
Sędzia